

kuplé talán keretbe segítenék a táji szépség örök igazát a talmi ember dolgok felett. És költők, művészek, fájó szívű és megbékélt lelkű, halkszavú emberek is vállhatnának: vesszoraik, a színek vásznukon és a hegedűvonaljuk alól feltrillázó melódia mind azt hirdetnék, ami most tüzes oszlopként ezekből a sorokból világítani akar: ember, higgy a tájban! Térj vissza hozzá, mert minden értéknek és nyugalomnak nélkülözhetetlen része. Fitymálásával, mellőzésével bolyongó és hazátlan leszel, szélben sodródó ördögszekér, kallódó lélekroncs.

A táj ma is ugyanaz és folyton kínálja kincses csudáit. Szól az év szakok és természet nagy szimfóniájában, zuhog eléd a bőség egy föld-rehajlás vagy égbenezés önfeledt percében jelek és hangok érkeznek hozzád szüntelenül a katicabogár szárnyán és a tücsök ciripelésében. Rajtad áll, fölérzele kusza emberi robotodból, ahol már minden út csak a nihil felé mutat, meglátod-e a szivárvány örök szimbólumát, mely kivezet a sárból az égbolt szépségei felé! A táj hív, s te lehetsz meghalló és felujjongó elhívottja. Lehetsz, ha a nagy páni furulyára benned is feltör a mélyből az ezüsthangú sip szava és áradó örömmel felelsz: uram, megyek! Mégy: és rész leszel az egészben, embere a tájnak, szépségek részese, felvillanó színe a nagy harmóniának. És megteheted, szegény és elárult áruló, hogy hamis fölennyél tegyints és magadat tájak fölött élő erőnek tartsd. Ha tudsz: eredd! Lépj a Tisza partjáról az óceánig, keress lázas, zszibongó metropolisokat, ne fülelj a szélben szálló homok zizegésére, hanem talájd összhangot emberszavak és embertettek kakofóniájában. Ha majd a földre zuhantál, ide, a Tisza partjára, szomorú halott leszel és semmid sem marad a tájtalan messzeségek drágaköveiből. Tudom, a semmiről mondtam most ígéretes mesét. Mert hiszen mi ez a tiszai táj? Egy táj, többnyire álmos és jelentéktelen... vakondtúrások, kopárság, kegyetlen fény a szik fehérjén. Biztosan tudom mégis: az öröklét dicsfénye sugárzik körülte, és szegénységében oly keservesen örök, mint az emberi fájadalom. Kiábrándítóan világos minden zúga, de valami titok mégis ül felette; mintha minden órán csudát várna, mintha benne lappangana az egész élet lehetősége, mintha kincseket szórna minden igazhítű lakójának. Mintha az Isten békéje lengné be fekete nyomorúságait és változtatná reménységekké a magyar nyár aszályának kétségbeesését.

ALDOBOLYI NAGY MIKLOS

Hogy megbecsüld a kenyeret

*Hogy megbecsüld a kenyeret
ez éhes korban, míg gyanakvó,
s gyilkoló emberek őrfítő gondok közt vad,
veretlen és buja tettekben az ép szívet alázzák, s az újszülöttől
megtagadják az élet ízét,
gondolj arra,
ó földi,*

háza udvarán, szobáiban, gépkocsidban, műhelyedben,
 sejtve akácfát régi honti ösvényednek s varázsát multadnak
 az igazságtalanság emlékében is,
 gondolj arra,
 hogy mennyi a rom,
 mennyi, mennyi, mennyi a rom szülőföldeden,
 mily keservek hullanak az ezer éve meggyötört magyar rögre,
 mennyi bú zeng fel a lelkek eltitkolt tilinkóján,
 mennyi a csüggedt halandó,
 míg a harangszó halott visszhang a védtelen sors temetőjében.

Hogy megbecsüld a kenyeret,
 a kalácsot, munkát, otthont, barátaidat az újvilágban, hol a mosoly
 nem szégyen s a könny is friss, ha remény-virágot öntöz,
 gondolj arra,
 ó földi,
 mennyi bánat vergődik utcákon, kuckókban, könyvtárakban,
 ijesztő szenvedések vadonjában, [diplomokban,
 vágyak lombtalan útján,
 rüggynélküli síró fák között,
 vak vészek sűrűjében,
 csodák sirjában;
 (s a kísértetek szüntelenül jelentkeznek).
 Gondolj arra,
 ó földi,
 hogy a mesék sárkányai űzik a magyart,
 (mese, mese, te hűtelen),
 erre gondolj,
 hogy megbecsüld a kenyeret,
 s megosszad testvéreiddel,
 erre gondolj,
 az elnyelt hitek árnyára,
 és igaz legyen célod, szíved, beszéded, cselekedeted.

Hogy megbecsüld a kenyeret,
 ó földi,
 ne túrd a nyomort,
 csökkentsd a gyász fölénységét,
 esengőnek s esendőnek küldj ételt, ruhát, megértés
 jósággal,
 bizony, jósággal biztasd tiszta lelked nyugalalmát,
 s fojtsd el nyugatlanságát.

(Cleveland, 1946.)

REMÉNYI JÓZSEF